

PREGLED SADRŽAJA

PREDGOVOR II. IZDANJU	5
PREDGOVOR I. IZDANJU	7
POPIS KRATICA I SKRAĆENO CITIRANIH DJELA	33

PRVI DIO

UVOD U PRIVATNO PRAVO

I. UVOD	39
1. Uvodno	39
2. Temeljne razlike i obilježja privatnog i javnog prava	40
3. Načela privatnog prava	46
4. Načelo prenosivosti (prometnosti) prava	55
5. Načelo imovinske sankcije	57
6. Pravne grane koje u osnovi pripadaju privatnom pravu	59
7. Pravne grane koje u osnovi pripadaju javnom pravu	67
II. ELEMENTI SUSTAVA PRIVATNOG PRAVA	69
1. Uvodno	69
2. Opće privatno pravo i posebna (specijalna) privatna prava	72
3. Subjektivna osobna i subjektivna imovinska prava	78
III. ELEMENTI NUŽNI ZA NASTANAK PRAVNOG ODNOSA	86
1. Uvodno	86
2. Objektivno pravo (pravo u objektivnom smislu)	87
3. Pravni subjekti (subjekti prava)	103
4. Pravni objekti (objekti prava)	127
5. Pravne činjenice, pravna stanja i pravni odnosi	185
IV. PRAVNA OSNOVA I NASTANAK PRAVNOG ODNOSA	192
1. Općenito o pravnoj osnovi i njezinoj funkciji	192
2. Pravna osnova u vrijedećem pravu i njezina važnost	194
V. PRAVNI ODNOS I NJEGOV SADRŽAJ	198
1. Uvodno	198

2. Subjektivno pravo	200
3. Pravna dužnost (obaveza)	206
4. Zahtjev (za ostvarenje subjektivnog prava)	207
5. Odgovornost	209
VI. IDENTITET, TRAJANJE, PROMJENE I PRESTANAK PRAVNOG ODNOSA	212
VII. PROTEK VREMENA I PRAVNI ODNOS	216
1. Općenito	216
2. Zastara	218

DRUGI DIO

OBVEZNO PRAVO – OPĆI DIO

I. UVOD	243
1. Općenito	243
2. Pojam i temeljna obilježja obveznog prava	244
3. Temeljni pojmovi obveznog prava	245
4. Načela u obveznom pravu	248
II. NASTANAK OBVEZNIH ODNOSA	283
III. VRSTE OBVEZA/TRAŽBINA	284
1. Uvodno	284
2. Vrste obveza s obzirom na odgovornost i njezin opseg	285
3. Vrste obveza s obzirom na broj subjekata	286
4. Vrste obveza s obzirom na broj činidbi	301
5. Vrste obveza s obzirom na karakter objekta činidbe	310
7. Vrste obveza s obzirom na sposobnost samostalnog postojanja	319
8. Vrste obveza s obzirom na vidljivost svrhe obvezivanja	322
IV. TEMELJNI (PRIMARNI) UČINCI SVIH OBVEZNIH ODNOSA	323
1. Uvodno	323
2. Subjekti između kojih nastaju učinci	324
3. Sadržaj učinaka	326
4. Vrijeme nastanka učinaka	327
5. Trajanje učinaka	329
V. SREDSTVA ZA OSIGURANJE ISPUNJENJA OBVEZA	330

1. Uvodno.....	330
2. Vrste sredstava i pojedina sredstva	331
VI. MOGUĆI OSTALI (SEKUNDARNI) UČINCI SVIH OBVEZNIH ODNOSA	333
1. Uvodno.....	333
2. Pojam zakašnjenja dužnika.....	334
3. Mogući učinci zakašnjenja dužnika	336
4. Pojam i mogući učinci zakašnjenja vjerovnika	363
VII. PROMJENE U OBVEZNIH ODNOSIMA	367
1. Uvodno.....	367
2. Promjene vjerovnika	369
3. Promjene u svezi s dužnikom.....	389
4. Promjene u svezi sa sadržajem odnosa.....	420
VIII. PRESTANAK OBVEZA.....	434
1. Uvodno.....	434
2. Ispunjenje.....	436
3. Polaganje dugovane stvari ili iznosa postignutog njezinom prodajom. . .	461
4. Izvršenje zamjenske činidbe umjesto dužne činidbe (zamjena ispunjenja)	465
5. Naplata prodajom stvari ili prava koja nisu objekt dužne činidbe (predaja radi prodaje)	468
6. Prijeboj (kompenzacija).....	469
7. Obnova (novacija)	475
8. Sjedinjenje (konfuzija).....	475
9. Otpust duga.....	476
10. Naknadna objektivna nemogućnost ispunjenja obveze.....	477

TREĆI DIO

PRAVNI POSLOVI – OPĆI DIO

I. UVOD.....	483
1. Opći pojam pravnog posla	483
2. Važnost i opće uređenje pravnih poslova.....	485
3. Vrste i tipovi pravnih poslova.....	487
4. Učinci pravnih poslova	491
5. Pravni poslovi obveznog prava	493
II. NASTANAK PRAVNIH POSLOVA.....	498

1. Uvodno.	498
2. Stvaranje volje i volja za poduzimanje pravnog posla	499
3. Poduzimanje i nastanak pravnog posla	500
4. Sklapanje ugovora.	505
5. Sadržaj izjava volje i pravnog posla	507
6. Oblik (forma) očitovanja volje (pravnog posla).	527
7. Trenutak nastanka pravnog posla (perfekcija)	537
8. Mjesto nastanka pravnog posla	543
9. Tumačenje očitovanja volje	544
10. Poduzimanje pravnog posla za drugoga (zastupanje)	547
III. PREDUGOVORNE AKTIVNOSTI.	567
1. Uvodno.	567
2. Sastavljanje isprava koje čine formularno pravo.	567
3. Pregovori	569
4. Pisma namjere.	572
5. Nadmetanja (natječaji)	573
6. Ponude i postupci ponuđenih	575
7. Predugovori.	585
IV. NEVALJANOST PRAVNIH POSLOVA.	589
1. Uvodno.	589
2. Ništetnost.	591
3. Pobjnost.	622
V. NAMJERAVANI (PRIMARNI) UČINCI PRAVNIH POSLOVA	654
1. Uvodno.	654
2. Subjekti između kojih nastaju učinci	654
3. Sadržaj učinaka.	672
4. Vrijeme nastanka učinaka.	672
5. Trajanje učinaka	673
VI. MOGUĆI NENAMJERAVANI (SEKUNDARNI) UČINCI PRAVNIH POSLOVA	675
1. Uvodno.	675
2. Odgovornost za štetu zbog povrede ugovora	676
3. Odgoda ispunjenja i raskid ugovora zbog neizvjesnosti ispunjenja	691
4. Izmjena ili raskid ugovora zbog promijenjenih okolnosti.	694
5. Raskid ugovora zbog nemogućnosti ispunjenja	705
6. Jednostrani raskid ugovora zbog predvidivog neispunjenja	710
7. Raskid ugovora zbog stvarnog neispunjenja	712

8. Odgovornost za nedostatke ispunjenja	723
VII. PROMJENE U PRAVNIM POSLOVIMA	759
1. Uvodno.....	759
2. Prijenos ugovora.....	759
VIII. PRESTANAK PRAVNIH POSLOVA	765
1. Uvodno.....	765
2. Sporazum o prestanku ugovora.....	770
3. Protek vremena	773
4. Otkaz ugovora.....	775
5. Raskid ugovora	783
6. Odustanak od ugovora	791
7. Potpuna naknadna objektivna nemogućnost ispunjenja	793
8. Opoziv pravnog posla	794
9. Smrt i druge izvanredne osobne okolnosti	796
Literatura.....	798
Stvarno kazalo	813

SADRŽAJ

PREDGOVOR II. IZDANJU	5
PREDGOVOR I. IZDANJU	7
POPIS KRATICA I SKRAĆENO CITIRANIH DJELA	33

PRVI DIO

UVOD U PRIVATNO PRAVO

I. UVOD	39
1. Uvodno	39
2. Temeljne razlike i obilježja privatnog i javnog prava	40
3. Načela privatnog prava	46
3.1. Uvodno	46
3.2. Načelo ravnopravnosti	48
3.3. Načelo privatne autonomije	50
3.3.1. Sadržaj i ishodišta	50
3.3.2. Opseg i opće ograničenje	53
3.3.3. Dispozitivnost pravnih normi kao pretpostavka ostvarenja načela	54
4. Načelo prenosivosti (prometnosti) prava	55
5. Načelo imovinske sankcije	57
6. Pravne grane koje u osnovi pripadaju privatnom pravu	59
6.1. Uvodno	59
6.2. Privatno pravo i građansko pravo	59
6.2.1. Pojmovi privatnog i građanskog prava	59
6.2.2. Struktura građanskog prava u užem smislu	60
6.3. Privatno pravo i obiteljsko pravo	62
6.4. Privatno pravo i trgovačko pravo	63
6.5. Privatno pravo i pravo društava	64
6.6. Privatno pravo i radno pravo	64
6.7. Privatno pravo i pomorsko i općeprometno pravo	65
6.8. Privatno pravo i pravo osiguranja	65
6.9. Privatno pravo i autorsko pravo	66
6.10. Privatno pravo i pravo industrijskog vlasništva	66

6.11. Privatno pravo i međunarodno privatno pravo	66
6.12. Privatno pravo i arbitražno postupovno pravo.	67
7. Pravne grane koje u osnovi pripadaju javnom pravu	67
II. ELEMENTI SUSTAVA PRIVATNOG PRAVA	69
1. Uvodno.	69
2. Opće privatno pravo i posebna (specijalna) privatna prava	72
2.1. Uvodno.	72
2.2. Opće obvezno pravo i posebna (specijalna) pravila i režimi	75
2.3. Opće stvarno pravo i posebna (specijalna) pravila i režimi	77
3. Subjektivna osobna i subjektivna imovinska prava	78
3.1. Pojedina osobna prava i pojedina imovinska prava	78
3.2. Glavne razlike između osobnih prava i imovinskih prava	81
3.2.1. Uvodno.	81
3.2.2. Nastanak odnosno stjecanje osobnih i imovinskih prava	81
3.2.3. (Neposredni) objekt osobnih i imovinskih prava	82
3.2.4. O mogućnosti raspolaganja osobnim i imovinskim pravima	82
3.2.5. Djelovanje osobnih prava i imovinskih prava	84
3.3. O povezanosti osobnih i imovinskih prava	84
III. ELEMENTI NUŽNI ZA NASTANAK PRAVNOG ODNOSA	86
1. Uvodno.	86
2. Objektivno pravo (pravo u objektivnom smislu)	87
2.1. Uvodno.	87
2.2. Djelovanje objektivnog prava s obzirom na područje i osobe	88
2.3. Djelovanje objektivnog prava s obzirom na vrijeme	89
2.4. Izvori objektivnog prava	91
2.4.1. Uvodno.	91
2.4.2. Propisi.	93
2.4.3. Pravni običaji.	96
2.4.4. Pravičnost.	98
2.4.5. Sudska praksa i pravna znanost	99
2.4.6. Opći uvjeti ugovora	100
3. Pravni subjekti (subjekti prava)	103
3.1. Uvodno.	103
3.2. Svojstva pravnih subjekata	103
3.2.1. Pravna sposobnost	103
3.2.2. Poslovna sposobnost	104
3.2.3. Deliktna sposobnost.	105
3.3. Fizičke (prirodne) osobe	105
3.3.1. Pojam	105
3.3.2. Pravna sposobnost	106

3.3.3. Poslovna sposobnost	107
3.3.4. Deliktna sposobnost.....	110
3.3.5. Odnos poslovne i deliktne sposobnosti fizičkih (prirodnih) osoba.....	111
3.4. Pravne osebe	112
3.4.1. Pojam	112
3.4.2. Sličnosti i razlike fizičkih i pravnih osoba i posledice.....	113
3.4.3. Vrste pravnih osoba prema cilju i zadaći	115
3.4.4. Vrste pravnih osoba prema supstratu osobnosti.....	117
3.4.5. Nastanak.....	118
3.4.6. Pravna sposobnost	119
3.4.7. Poslovna sposobnost	120
3.4.8. Deliktna sposobnost.....	121
3.4.9. Prestanak	122
3.4.10. Teorije o pravnoj osobnosti	123
3.5. Pojave koje nisu pravni subjekti.....	125
3.5.1. Tvrtka i firma.....	125
3.5.2. Poduzeće	125
3.5.3. Obrt.....	125
3.5.4. Podružnica.....	126
3.5.5. Predduštvo	126
3.5.6. Trgovac.....	126
4. Pravni objekti (objekti prava)	127
4.1. Uvodno.....	127
4.2. Stvari.....	128
4.2.1. Pojam stvari i njegov doseg.....	128
4.2.2. Odnos pojedinih elemenata stvari i odnos pojedinih stvari ..	130
4.2.2.1. Jednostavne i sastavljene stvari	130
4.2.2.2. Stvari i njihove pripadnosti.....	131
4.2.2.3. Ukupnost i komplementarnost stvari.....	134
4.2.3. Ostale podjele stvari	134
4.2.3.1. Podjela s obzirom na sposobnost biti pravni objekt...	134
4.2.3.2. Pokretne i nepokretne	136
4.2.3.3. Individualnosti i generičke stvari.....	137
4.2.3.4. Zamjenjive i nezamjenjive.....	138
4.2.3.5. Nepotrošne i potrošne.....	138
4.2.3.6. Propale, postojeće i buduće	139
4.2.3.7. Djeljive i nedjeljive	139
4.3. Činidba.....	141
4.3.1. Uvodno.....	141
4.3.2. Pojam i oblici (sadržaj).....	141

4.3.3. Nužne značajke valjane činidbe	142
4.3.4. Ostalo	146
4.4. Novac	147
4.4.1. Uvodno	147
4.4.2. Novac u pravu i njegova vrijednost	148
4.4.3. Kovani i papirnati novac	149
4.4.4. Žiralni (knjiški) novac	150
4.4.5. Ostali oblici novca	151
4.4.6. Izražavanje vrijednosti u novcu (cijena i procjenjivost)	151
4.5. Kamate	152
4.5.1. Uvodno	152
4.5.2. Općenito o kamatama	152
4.5.2.1. Pojam i funkcija kamata	152
4.5.2.2. Tražbina kamata i njezina osnovna obilježja	155
4.5.2.3. Kamatna stopa i kamatni račun	157
4.5.2.4. Vrste kamata	158
4.5.3. Zakonske kamate	159
4.5.3.1. Pojam, funkcije i opće uređenje zakonskih kamata	159
4.5.3.2. Stopa zakonskih kamata	160
4.5.3.3. Pojedine vrste zakonskih kamata	161
4.5.4. Ugovorne kamate	164
4.5.4.1. Pojam, funkcija i opće uređenje ugovornih kamata	164
4.5.4.2. Stope ugovornih kamata	165
4.5.4.3. Kapitalizacija ugovornih kamata i zabrana anatocizma	170
4.5.4.4. Odnos ugovornih i zateznih kamata	171
4.6. Nematerijalna dobra	173
4.6.1. Uvodno	173
4.6.2. Osobna dobra	173
4.6.3. Druga nematerijalna dobra	174
4.7. Prava	176
4.7.1. Općenito	176
4.7.2. Primjeri prenosivih subjektivnih imovinskih prava	177
4.8. Imovina	178
4.8.1. Uvodno	178
4.8.2. Funkcije imovine	179
4.8.3. Pojam imovine	179
4.8.4. Pojam imovinske mase	181
4.8.5. Značajke imovine	182
4.9. Ostavina i nasljedstvo	184
4.10. Stečajna masa	185

4.11. Poduzeće	185
5. Pravne činjenice, pravna stanja i pravni odnosi	185
5.1. Uvodno	185
5.2. Prirodni događaji (vanjske činjenice)	186
5.3. Ljudske radnje	186
5.4. Pretpostavke	188
5.5. Predmnjeve (presumpcije)	188
5.6. Fikcije	190
5.7. Pravna stanja	190
5.8. Pravni odnosi	191
IV. PRAVNA OSNOVA I NASTANAK PRAVNOG ODNOSA	192
1. Općenito o pravnoj osnovi i njezinoj funkciji	192
2. Pravna osnova u vrijedećem pravu i njezina važnost	194
V. PRAVNI ODNOS I NJEGOVO SADRŽAJ	198
1. Uvodno	198
2. Subjektivno pravo	200
2.1. Stjecanje subjektivnog prava	200
2.2. Sadržaj i pojam subjektivnog prava	202
2.3. Vrste subjektivnih prava	203
2.4. Prijenos subjektivnih prava	205
2.5. Prestanak i gubitak subjektivnog prava	205
3. Pravna dužnost (obaveza)	206
4. Zahtjev (za ostvarenje subjektivnog prava)	207
4.1. Pojam	207
4.2. Sredstva za ostvarenje zahtjeva	208
4.3. Prestanak zahtjeva	209
5. Odgovornost	209
VI. IDENTITET, TRAJANJE, PROMJENE I PRESTANAK PRAVNOG ODNOSA	212
VII. PROTEK VREMENA I PRAVNI ODNOS	216
1. Općenito	216
2. Zastara	218
2.1. Uvodno	218
2.2. Pravni izvori	219
2.3. Svrha, pojam i obilježja zastare i zastarnih rokova	220
2.4. Odricanje od zastare	222
2.5. Priznanje zastarjele obveze i davanje osiguranja	223
2.6. Pretpostavke nastupa zastare	224

2.6.1. Uvodno	224
2.6.2. Protok vremena (i računanje zastarnog roka)	224
2.6.3. Neaktivnost vjerovnika	226
2.7. Zastoj zastare	226
2.7.1. Uvodno	226
2.7.2. Subjektivni razlozi zastoja zastare	227
2.7.3. Objektivni razlozi zastoja zastare	228
2.8. Prekid zastare	229
2.8.1. Uvodno	229
2.8.2. Prekid zastare radnjama dužnika	229
2.8.3. Prekid zastare radnjama vjerovnika	230
2.8.4. Ponovni početak tijeka roka zastare u slučaju prekida	231
2.8.5. Vrijeme potrebno za nastup prekinute zastare	232
2.9. Pravni učinci nastupa zastare	232
2.10. Vrste i duljina rokova zastare	233
2.10.1. Uvodno	233
2.10.2. Opći zastarni rok	234
2.10.3. Posebni zastarni rokovi	234
2.10.3.1. Kraći od općeg zastarnog roka	234
2.10.3.2. Jednakog trajanja kao opći zastarni rok	235
2.10.3.3. Duljeg trajanja od općeg zastarnog roka	236
2.11. Zastara i Europski sud za ljudska prava	237
2.11.1. Općenito	237
2.11.2. Zastarni rokovi kao ograničenje prava na pristup sudu	238
2.11.3. Zastarni rokovi kao ograničenje drugih vidova prava na pošteno suđenje	239
2.11.4. Zastarni rokovi kao ograničenje prava na mirno uživanje imovine	240

DRUGI DIO

OBVEZNO PRAVO – OPĆI DIO

I. UVOD	243
1. Općenito	243
2. Pojam i temeljna obilježja obveznog prava	244
3. Temeljni pojmovi obveznog prava	245
4. Načela u obveznom pravu	248
4.1. Uvodno	248
4.2. Sloboda uređenja obveznih odnosa	250
4.3. Zaštita javnog poretka	255

4.4. Dužnost ispunjenja obveze i odgovornost za ispunjenje	259
4.5. Ravnopravnost i ravnoteža strana	262
4.6. Savjesnost i poštenje.	266
4.7. Sankcioniranje prouzročena štete i nesavjesnosti	268
4.8. Sankcioniranje nepozornosti	271
4.9. Zabrana zloporabe prava	276
4.10. Dužnost suradnje	279
4.11. Sudska zaštita prava	281
II. NASTANAK OBVEZNIH ODNOSA.	283
III. VRSTE OBVEZA/TRAŽBINA.	284
1. Uvodno.	284
2. Vrste obveza s obzirom na odgovornost i njezin opseg.	285
3. Vrste obveza s obzirom na broj subjekata	286
3.1. Uvodno	286
3.2. Unutarnji odnos	288
3.3. Vanjski odnos kad je obveza djeljiva	291
3.4. Vanjski odnos kad je obveza nedjeljiva.	292
3.5. Vanjski odnos kod solidarnih obveza	293
3.5.1. Opća pravila i značajke	293
3.5.2. Posebna pravila	295
4. Vrste obveza s obzirom na broj činidbi	301
4.1. Uvodno.	301
4.2. Fakultativne tražbine.	302
4.3. Fakultativne obveze	304
4.4. Alternativne obveze	306
4.4.1. Općenito.	306
4.4.2. Pravo izbora i njegovo trajanje.	306
4.4.3. Izbor i njegovi učinci	308
4.4.4. Naknadna objektivna nemogućnost činidbe	308
5. Vrste obveza s obzirom na karakter objekta činidbe	310
5.1. Uvodno.	310
5.2. Pojam novčanih i nenovčanih obveza	310
5.3. Značajke i razlikovna obilježja novčanih i nenovčanih obveza	311
5.4. Određivanje novčanih obveza u pravnim poslovima.	313
5.5. Ispunjenje novčanih obveza	314
5.5.1. Svota ispunjenja i zaštita njezine kupovne moći.	314
5.5.2. Valuta (novčana jedinica) ispunjenja.	316
5.5.3. Sredstvo ispunjenja.	316
5.5.4. Trenutak ispunjenja	317
5.5.5. Vrijeme, mjesto i opseg ispunjenja	318

7. Vrste obveza s obzirom na sposobnost samostalnog postojanja	319
8. Vrste obveza s obzirom na vidljivost svrhe obvezivanja	322
IV. TEMELJNI (PRIMARNI) UČINCI SVIH OBVEZNIH ODNOSA	323
1. Uvodno.	323
2. Subjekti između kojih nastaju učinci	324
2.1. Opća pravila	324
2.2. Iznimke	324
2.3. Posebna pravila.	325
3. Sadržaj učinaka.	326
4. Vrijeme nastanka učinaka.	327
5. Trajanje učinaka	329
V. SREDSTVA ZA OSIGURANJE ISPUNJENJA OBVEZA	330
1. Uvodno.	330
2. Vrste sredstava i pojedina sredstva	331
VI. MOGUĆI OSTALI (SEKUNDARNI) UČINCI SVIH OBVEZNIH ODNOSA	333
1. Uvodno.	333
2. Pojam zakašnjenja dužnika.	334
3. Mogući učinci zakašnjenja dužnika	336
3.1. Pravo zadržanja (retencije).	336
3.1.1. Uvod, svrha i uloga.	336
3.1.2. Općenito o nastanku	336
3.1.3. Pretpostavke nastanka.	337
3.1.3.1. Postojanje tražbine i obveze	337
3.1.3.2. Držanje dužnikove stvari.	337
3.1.3.3. Dospjeće tražbine	338
3.1.4. Sadržaj	339
3.1.5. Trajanje	339
3.1.5.1. U slučaju naknadnog ispunjenja ili osiguranja	339
3.1.5.2. Kad nema naknadnog ispunjenja ni osiguranja.	340
3.1.6. Troškovi držanja	341
3.2. Pobijanje dužnikovih pravnih radnji.	341
3.2.1. Okolnosti, ishodište, svrha i neka obilježja instituta	341
3.2.2. Opće pretpostavke pobijanja	343
3.2.2.1. Dospjelost tražbine.	343
3.2.2.2. Pravna radnja dužnika	344
3.2.2.3. Štetnost pravne radnje za vjerovnika	345
3.2.3. Posebne pretpostavke pobijanja.	346
3.2.3.1. Naplatna raspolaganja	346

3.2.3.2. Besplatna raspolaganja	347
3.2.4. Načini pobijanja	348
3.2.4.1. Tužba	348
3.2.4.2. Prigovor	349
3.2.5. Učinak pobijanja	349
3.3. Zatezne kamate	350
3.3.1. Pojam, obilježja i opće uređenje zateznih kamata	350
3.3.2. Stope zateznih kamata	353
3.3.3. Funkcije zateznih kamata	357
3.3.4. Odnos zateznih kamata i naknade štete	358
3.3.5. Zabrana anatocizma i procesne kamate	359
3.4. Pribavljanje generičnih stvari od trećega	361
3.5. Osobno činjenje	361
3.6. Naknada štete i uklanjanje sagrađenog kod obveze propuštanja	362
3.7. Pravo zahtijevati naknadu umjesto dosuđenoga	363
4. Pojam i mogući učinci zakašnjenja vjerovnika	363
VII. PROMJENE U OBVEZNYM ODNOSIMA	367
1. Uvodno	367
2. Promjene vjerovnika	369
2.1. Personalna subrogacija	369
2.1.1. Pojam i pravne osnove	369
2.1.2. Ugovor o personalnoj subrogaciji	370
2.1.3. Odnos ispunitelja i vjerovnika	372
2.1.3.1. Prijelaz glavne tražbine i sporednih prava	372
2.1.3.2. Ispuniteljevo djelomično ispunjenje	373
2.1.3.3. Dokazi i sredstva osiguranja	374
2.1.3.4. Odgovornost vjerovnika	374
2.1.4. Odnos ispunitelja i dužnika	375
2.2. Ustupanje tražbine (cesija)	375
2.2.1. Pojam, tražbine, pravne osnove i odnosi	375
2.2.2. Odnos cedenta i cesusa i njegov učinak na ustupanje	377
2.2.3. Odnos cedenta i cesionara	380
2.2.3.1. Ugovor o cesiji i njegovi učinci općenito	380
2.2.3.2. Odgovornost cedenta prema cesionaru	383
2.2.4. Odnos cesionara i cesusa	385
2.2.5. Posebni slučajevi ustupanja tražbine	386
2.2.5.1. Uvodno	386
2.2.5.2. Ustupanje umjesto ispunjenja	386
2.2.5.3. Ustupanje radi ispunjenja (inkaso cesija)	387
2.2.5.4. Ustupanje radi osiguranja	388

2.2.6. Višestruko ustupanje	389
3. Promjene u svezi s dužnikom	389
3.1. Preuzimanje duga	389
3.1.1. Uvodno	389
3.1.2. Ugovor o preuzimanju duga	390
3.1.3. Pristanak vjerovnika	391
3.1.4. Učinci vjerovnikova pristanka	392
3.1.5. Odnos vjerovnika i preuzimatelja	395
3.1.6. Izostanak učinaka preuzimanja duga	395
3.2. Pristupanje dugu	396
3.2.1. Općenito	396
3.2.2. U slučaju prijenosa imovinske cjeline	398
3.3. Jamstvo	399
3.3.1. Uvodno	399
3.3.2. Ugovor o jamstvu	400
3.3.2.1. Pojam, obilježja i jamčeva obveza	400
3.3.2.2. Valjanost s obzirom na obvezu dužnika	403
3.3.2.3. Valjanost s obzirom na svojstva osoba	404
3.3.3. Sujamstvo	405
3.3.4. Odnos dužnika i vjerovnika	406
3.3.5. Odnos jamca i vjerovnika	406
3.3.5.1. Od nastanka do dospijeća obveze	406
3.3.5.2. Od dospijeća obveze nadalje	409
3.3.6. Odnos jamca i dužnika	413
3.3.6.1. Prije i poslije ugovora o jamstvu	413
3.3.6.2. Ugovor o jamstvu uz znanje dužnika	415
3.3.6.3. Pravo regresa	416
3.3.7. Zastara	417
3.4. Preuzimanje ispunjenja	419
4. Promjene u svezi sa sadržajem odnosa	420
4.1. Obnova (novacija)	420
4.1.1. Uvodno i sklapanje ugovora o obnovi	420
4.1.2. Valjanost ugovora o obnovi	423
4.1.3. Učinci valjanog ugovora o obnovi	423
4.2. Nagodba	425
4.2.1. Uvodno	425
4.2.2. Pretpostavke postojanja ugovora o nagodbi	425
4.2.3. Valjanost ugovora o nagodbi	428
4.2.4. Učinci valjanog ugovora o nagodbi	431
VIII. PRESTANAK OBVEZA	434

1. Uvodno.....	434
2. Ispunjenje.....	436
2.1. Pojam i elementi ispunjenja.....	436
2.2. Elementi pravilnog (valjanog) ispunjenja.....	441
2.2.1. Subjekti ispunjenja.....	441
2.2.1.1. Subjekti ovlašteni ispuniti obvezu.....	441
2.2.1.2. Subjekti ovlašteni primiti ispunjenje obveze.....	444
2.2.2. Objekt ispunjenja.....	446
2.2.2.1. Identitet ispunjenja.....	446
2.2.2.2. Opseg ispunjenja.....	447
2.2.2.3. Kakvoća ispunjenja.....	448
2.2.3. Mjesto ispunjenja.....	449
2.3. Elementi urednog ispunjenja.....	450
2.3.1. Vrijeme ispunjenja.....	450
2.3.1.1. Općenito.....	450
2.3.1.2. Rok ispunjenja obveze.....	451
2.3.1.3. Ispunjenje obveze prije njezina dospjeća.....	454
2.3.1.4. Redosljed ispunjenja recipročnih obveza.....	455
2.3.2. Nepostojanje nedostataka ispunjenja.....	457
2.4. Vjerovnikova dužnost suradnje s dužnikom u svezi s ispunjenjem obveze.....	457
2.4.1. Općenito.....	457
2.4.2. Troškovi ispunjenja.....	458
2.4.3. Izdavanje priznanice i vraćanje obveznice.....	458
2.5. Učinci ispunjenja.....	459
2.5.1. Općenito.....	459
2.5.2. Uračunavanje ispunjenja.....	460
3. Polaganje dugovane stvari ili iznosa postignutog njezinom prodajom... ..	461
3.1. Općenito.....	461
3.2. Ispunjenje polaganjem dugovane stvari.....	462
3.2.1. Vrste i pravna narav polaganja.....	462
3.2.2. Mjesto i troškovi polaganja.....	463
3.2.3. Učinci polaganja.....	463
3.2.4. Opoziv polaganja.....	463
3.2.5. Predaja na čuvanje čuvaru ili javnom skladištaru.....	464
3.3. Polaganje iznosa postignutom prodajom dugovane stvari.....	465
4. Izvršenje zamjenske činidbe umjesto dužne činidbe (zamjena ispunjenja).....	465
5. Naplata prodajom stvari ili prava koja nisu objekt dužne činidbe (predaja radi prodaje).....	468
6. Prijebor (kompencacija).....	469

6.1. Pojam, vrste i načini prijeboja	469
6.2. Izjava o prijeboju i učinci prijeboja	471
6.3. Pretpostavke jednostranog prijeboja	472
6.3.1. Istovrsnost tražbina	472
6.3.2. Dospjelost tražbina	473
6.3.3. Utuživost tražbina	473
6.3.4. Uzajamnost tražbina	473
6.4. Isključenje dopuštenosti jednostranog prijeboja	474
7. Obnova (novacija)	475
8. Sjedinjenje (konfuzija)	475
9. Otpust duga	476
10. Naknadna objektivna nemogućnost ispunjenja obveze	477
10.1. Općenito	477
10.2. Temeljno pravilo i učinci nemogućnosti ispunjenja	478

TREĆI DIO

PRAVNI POSLOVI – OPĆI DIO

I. UVOD	483
1. Opći pojam pravnog posla	483
2. Važnost i opće uređenje pravnih poslova	485
3. Vrste i tipovi pravnih poslova	487
4. Učinci pravnih poslova	491
5. Pravni poslovi obveznog prava	493
II. NASTANAK PRAVNIH POSLOVA	498
1. Uvodno	498
2. Stvaranje volje i volja za poduzimanje pravnog posla	499
3. Poduzimanje i nastanak pravnog posla	500
3.1. Načini izjavljivanja (očitovanja) volje	500
3.2. Valjanost izjave (očitovanja) volje	503
3.3. Usmjerenost izjave na postizanje pravnih učinaka	503
3.4. Prispjeće izjave (očitovanja) drugoj strani	504
4. Sklapanje ugovora	505
4.1. Suglasnost volja i očitovanja	505
4.2. Uzajamnost očitovanja	507
5. Sadržaj izjava volje i pravnog posla	507
5.1. Što čini sadržaj pravnog posla	507
5.2. Sadržaj koji je nužno odrediti (objektivno bitni sastojci)	510
5.3. Sadržaj koji nije nužno odrediti	511

5.3.1. Subjektivno bitni sastojci	511
5.3.2. Prirodni (dispozitivni) sastojci	512
5.3.3. Sporedni (uzgredni) sastojci općenito	512
5.3.4. Sporedni (uzgredni) sastojci koje uređuje ZOO	512
5.3.4.1. Uvjet	512
5.3.4.2. Rok	516
5.3.4.3. Odustatnina	518
5.3.4.4. Ugovorna kazna	520
5.3.4.5. Namet	523
5.3.5. Drugi sporedni sastojci	524
6. Oblik (forma) očitovanja volje (pravnog posla)	527
6.1. Uvodno o načelu neformalnosti, iznimkama i njihovoj svrsi	527
6.2. Mogući oblici pravnih poslova	529
6.3. Postojanje pisanog oblika	530
6.4. Učinci propisivanja određenog oblika	532
6.5. Protezanje zahtjeva propisa za određenim oblikom	534
6.6. Ugovaranje određenog oblika i njegovi učinci	535
7. Trenutak nastanka pravnog posla (perfekcija)	537
7.1. Uvodno	537
7.2. Konsenzualni neformalni ugovori	538
7.3. Konsenzualni formalni ugovori	539
7.4. Realni ugovori	540
7.4.1. Općenito	540
7.4.2. Kapara	540
7.4.2.1. Ugovaranje i pojam kapare	540
7.4.2.2. Učinci ugovaranja i davanja kapare	541
8. Mjesto nastanka pravnog posla	543
9. Tumačenje očitovanja volje	544
10. Poduzimanje pravnog posla za drugoga (zastupanje)	547
10.1. Uvodno o pojmu, vrstama i učincima valjanog zastupanja	547
10.2. Ovlast za zastupanje	550
10.2.1. Općenito	550
10.2.2. Zastupanje na temelju zakona	551
10.2.2.1. Općenito	551
10.2.2.2. Punomoćnik po zaposlenju	552
10.2.3. Zastupanje na temelju pravnog posla	552
10.2.3.1. Punomoć	552
10.2.3.2. Statut, društveni ugovor i pravila pravne osobe	559
10.2.4. Zastupanje na temelju akta nadležnog organa	560
10.3. Postupanje unutar granica ovlasti	560
10.4. Stvarno ili predmnijevano znanje trećega	562

10.5. Lažno zastupanje i njegovi učinci	564
III. PREDUGOVORNE AKTIVNOSTI.	567
1. Uvodno.	567
2. Sastavljanje isprava koje čine formularno pravo.	567
3. Pregovori	569
4. Pisma namjere.	572
5. Nadmetanja (natječaji)	573
6. Ponude i postupci ponuđenih	575
6.1. Uvodno.	575
6.2. Pojam i pojavni oblici ponude	576
6.3. Učinci ponude i njihovo trajanje	578
6.4. Prihvat ponude	581
6.5. Odbijanje ponude.	583
6.6. Šutnja (pasivnost) ponuđenoga	583
7. Predugovori.	585
IV. NEVALJANOST PRAVNIH POSLOVA	589
1. Uvodno.	589
2. Ništetnost.	591
2.1. Pojam i nužni učinak	591
2.2. Mogući učinci	592
2.3. Obilježja	595
2.4. Načelo (in) favor negotii (favor contractus).	598
2.4.1. Uvodno.	598
2.4.2. Teleološko tumačenje.	599
2.4.3. Opseg ništetnosti	600
2.4.4. Konverzija	602
2.4.5. Konvalidacija	603
2.4.6. Zabrana poduzimanja pravnog posla jednoj strani	604
2.5. Razlozi ništetnosti	605
2.5.1. Uvodno.	605
2.5.2. Opće pravilo o razlozima	606
2.5.3. Razlozi u svezi sa stranama.	608
2.5.3.1. Poslovna nesposobnost	608
2.5.3.2. Nedopuštena pobuda	609
2.5.3.3. Nepostojanje suglasnosti tijela pravne osobe	610
2.5.3.4. Fizička sila	610
2.5.3.5. Školski primjer i šala	611
2.5.3.6. Nesporazum	611
2.5.3.7. Simulacija.	613
2.5.4. Razlozi u svezi sa sadržajem.	616

2.5.5. Nedostatak oblika (forme) pravnog posla	617
2.6. Zelenaški ugovor	618
3. Pobjnost	622
3.1. Pojam i nužni učinak	622
3.2. Mogući učinci	623
3.3. Obilježja	625
3.4. Razlozi pobjnosti	628
3.4.1. Uvodno	628
3.4.2. Ograničena poslovna sposobnost	628
3.4.3. Bitna zabluda	631
3.4.3.1. Pojam zablude	631
3.4.3.2. Bitnost (pravna relevantnost) zablude	632
3.4.3.3. Vrste bitnih zabluda	633
3.4.3.4. Pravni učinci zablude	640
3.4.4. Prijevara	641
3.4.4.1. Pojam	641
3.4.4.2. Razlikovanje prijevare od zablude	643
3.4.4.3. Pretpostavke za nastanak prijevare	644
3.4.4.4. Treće osobe koje su učinile prijevaru	645
3.4.4.5. Samostalno pravo na naknadu štete	647
3.4.5. Prijetnja	647
3.4.5.1. Pojam	647
3.4.5.2. Pretpostavke	648
3.4.5.3. Aktivni i pasivni subjekti prijetnje	650
3.4.6. Prekomjerno oštećenje	650
V. NAMJERAVANI (PRIMARNI) UČINCI PRAVNIH POSLOVA	654
1. Uvodno	654
2. Subjekti između kojih nastaju učinci	654
2.1. Uvodno	654
2.2. Ugovor u korist treće osobe	655
2.2.1. Uvodno	655
2.2.2. Ugovor u korist treće osobe	655
2.2.3. Odnos stipulanta (ugovaratelja koristi) i promitenta (dužnika koristi)	656
2.2.4. Odnos beneficijara (trećega) i promitenta (dužnika)	657
2.3. Asignacija (uputa)	659
2.3.1. Uvodno	659
2.3.2. Pojam i nastanak obveza	660
2.3.3. Odnosi strana	663
2.3.4. Odnos uputitelja (asignanta) i primatelja upute (asignatara)	664

2.3.5. Odnos uputitelja (asignanta) i upućenika (asignata)	665
2.3.6. Odnos upućenika (asignata) i primatelja upute (asignatara)	667
2.3.7. Prijenos upute	669
2.3.8. Uputa u obliku vrijednosnih papira	671
3. Sadržaj učinaka	672
4. Vrijeme nastanka učinaka	672
5. Trajanje učinaka	673
VI. MOGUĆI NENAMJERAVANI (SEKUNDARNI) UČINCI PRAVNIH POSLOVA	675
1. Uvodno	675
2. Odgovornost za štetu zbog povrede ugovora	676
2.1. Uvod	676
2.2. Pretpostavke odgovornosti	677
2.2.1. Uvodno	677
2.2.2. Štetna radnja nesavjesne strane	678
2.2.3. Šteta savjesne strane	680
2.2.4. Uzročna veza između štetne radnje i štete	681
2.2.5. Protupravnost	681
2.3. Opseg naknade štete	684
2.4. Zastara	687
2.5. Ugovaranje odgovornosti za štetu	688
3. Odgoda ispunjenja i raskid ugovora zbog neizvjesnosti ispunjenja	691
3.1. Uvodno	691
3.2. Pretpostavke prava na odgodu ispunjenja i raskid ugovora	691
3.3. Pravo na odgodu ispunjenja	692
3.4. Pravo na raskid ugovora	693
4. Izmjena ili raskid ugovora zbog promijenjenih okolnosti	694
4.1. Uvodno	694
4.2. Pretpostavke prava zahtijevati izmjenu ili raskid ugovora	695
4.3. Položaj ugovornih strana	699
4.3.1. Općenito	699
4.3.2. Pogođena strana zahtijeva samo raskid	700
4.3.3. Pogođena strana zahtijeva samo izmjenu	701
4.3.4. Pogođena strana zahtijeva raskid ili izmjenu	701
4.4. Odluka suda i okolnosti o kojima ovisi	701
4.5. Pravičnost izmjene ugovora i dijela štete	703
4.6. Posljedice raskida	704
4.7. Karakter pravila o promijenjenim okolnostima	704
5. Raskid ugovora zbog nemogućnosti ispunjenja	705
5.1. Uvodno	705

5.2. Postojanje odgovornosti za nemogućnost ispunjenja	706
5.3. Učinci nemogućnosti ispunjenja za koju strana odgovara	708
5.4. Učinci nemogućnosti ispunjenja za koju strana ne odgovara	709
6. Jednostrani raskid ugovora zbog predvidivog neispunjenja	710
7. Raskid ugovora zbog stvarnog neispunjenja	712
7.1. Uvodno.	712
7.2. Pretpostavke raskida ugovora	713
7.3. Mogući načini raskida ugovora	714
7.4. Opća pravila o raskidu ugovora	715
7.5. Raskid ugovora kad je rok ispunjenja bitan sastojak	719
7.6. Raskid ugovora s uzastopnim obvezama	721
7.7. Učinci raskida	723
8. Odgovornost za nedostatke ispunjenja	723
8.1. Uvodno.	723
8.2. Pojam materijalnih nedostatka	725
8.3. Pojam pravnih nedostatka	729
8.4. Pretpostavke odgovornosti za nedostatke	732
8.4.1. Uvodno.	732
8.4.2. Naplatnost ugovora	732
8.4.3. Ispunjenje obveze	733
8.4.4. Stjecateljevo neznanje za nedostatak	733
8.4.5. Postojanje nedostatka u trenutku prijelaza rizika	735
8.4.6. Da odgovornost nije isključena ugovorom.	736
8.4.7. Da nije riječ o prisilnoj prodaji.	738
8.4.8. Manifestiranje skrivenih nedostatka u kakvoći prije isteka određenog roka	738
8.5. Pretpostavke očuvanja stjecateljevih prava	739
8.5.1. Uvodno.	739
8.5.2. Pravovremeno obavješćivanje o materijalnim nedostacima	739
8.5.3. Pravovremeno obavješćivanje o pravnim nedostacima	742
8.5.4. Pravovremeno podnošenje zahtjeva	744
8.6. Prava stjecatelja u slučaju nedostataka u količini	745
8.7. Prava stjecatelja u slučaju nedostataka u kakvoći i pravnih nedostataka	746
8.7.1. Uvodno.	746
8.7.2. Pravo zahtijevati ispunjenje bez nedostataka	747
8.7.3. Pravo na smanjenje vrijednosti protučinidbe	749
8.7.4. Pravo na raskid ugovora	750
8.7.5. Pravo na naknadu štete	755
8.8. Pravo priznati trećemu njegovo pravo	757

VII. PROMJENE U PRAVNIM POSLOVIMA.....	759
1. Uvodno.....	759
2. Prijenos ugovora.....	759
2.1. Uvodno i pojam.....	759
2.2. Pretpostavke nastanka učinaka.....	760
2.3. Učinci.....	762
2.4. Odgovornost prenositelja.....	763
VIII. PRESTANAK PRAVNIH POSLOVA.....	765
1. Uvodno.....	765
1.1. O prestanku pravnih poslova.....	765
1.2. O prestanku ugovora.....	766
2. Sporazum o prestanku ugovora.....	770
2.1. Pojam i obilježja.....	770
2.2. Učinci.....	771
2.3. Drugi načini prestanka ugovora na temelju suglasne volje strana.....	771
3. Protek vremena.....	773
3.1. Pojam i obilježja.....	773
3.2. Učinci.....	773
4. Otkaz ugovora.....	775
4.1. Općenito o otkazu ugovora.....	775
4.1.1. Pojam i obilježja.....	775
4.1.2. Učinci.....	775
4.1.3. Vrste otkaza.....	776
4.2. Redovni otkaz.....	776
4.2.1. Pojam i obilježja.....	776
4.2.2. Učinci.....	778
4.3. Izvanredni otkaz.....	779
4.3.1. Pojam i obilježja.....	779
4.3.2. Učinci i razlike prema redovnom otkazu.....	782
5. Raskid ugovora.....	783
5.1. Pojam i obilježja.....	783
5.2. Učinci.....	786
6. Odustanak od ugovora.....	791
7. Potpuna naknadna objektivna nemogućnost ispunjenja.....	793
8. Opoziv pravnog posla.....	794
9. Smrt i druge izvanredne osobne okolnosti.....	796
Literatura.....	799
Stvarno kazalo.....	813